

การวิเคราะห์คุณสมบัติของชนชั้นนำ

บทนำ

การศึกษาชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชนนั้นคือ การศึกษาที่ต้องการทราบว่าใครคือ ชนชั้นนำของชุมชน ชนชั้นนำในชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจกันอย่างไร สามารถแบ่งกลุ่มชนชั้นนำดังกล่าวออกเป็นกี่ระดับ แต่ละระดับมีใครบ้าง และมีขั้นตอนสำคัญของการศึกษาชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชนคือ บุคคลที่เป็นชนชั้นนำของชุมชนนั้น มีปัจจัยอะไรที่สำคัญที่ผลักดันให้บุคคลดังกล่าวขึ้นเป็นชนชั้นนำของชุมชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง บุคคลที่เป็นชนชั้นนำนั้น มีคุณสมบัติพิเศษอะไรที่แตกต่างจากประชาชนโดยทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำ และการศึกษาที่ยังมองลึกลงไปว่าในบรรดาคุณสมบัติหรือปัจจัยที่ชนชั้นนำมีแตกต่างจากประชาชนที่ไม่ใช่ชนชั้นนำนั้น มีปัจจัยหรือคุณสมบัติอะไรสามารถอธิบายความเป็นบุคคลชนชั้นนำได้ดีที่สุด และเมื่อรวมคุณสมบัติด้านอื่น ๆ อำนาจการอธิบายเพิ่มมากขึ้นอย่างไร

จากการศึกษาในบทที่ 4 เป็นการระบุตัวชนชั้นนำในแต่ละชุมชน ซึ่งเป็นการมองหาชนชั้นนำในชุมชนว่าเป็นใครบ้าง ผลก็ปรากฏว่า กลุ่มชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะมีลักษณะคล้ายคลึงกันคือ ชนชั้นนำเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลามคือ โต๊ะอิหม่าม และโต๊ะกอเด็ม เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำระดับสูง ส่วนชนชั้นนำระดับต่ำก็เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกึ่งทางการหรือตำแหน่งทางสังคมที่มีความสำคัญในระดับรองเช่นว่า สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายต่าง ๆ แพทย์ประจำตำบล และคณะกรรมการมัสยิด เป็นต้น สำหรับบทนี้จะวิเคราะห์เปรียบเทียบในคุณสมบัติหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ชนชั้นนำมีความแตกต่างจากประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำและศึกษาตัวแปรที่สามารถอธิบายความเป็นบุคคลชนชั้นนำได้ดี และสามารถอธิบายได้ดีในระดับรองลงมา ส่วนการวิเคราะห์โครงสร้างอำนาจของชุมชน ผู้ศึกษาจะนำเสนอในบทต่อไป

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณสมบัติของชนชั้นนำของแต่ละชุมชนกับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำนั้น ผู้ศึกษาจะใช้เทคนิคทางการวิเคราะห์ทางสถิติเป็นเครื่องมือ

ในการเปรียบเทียบ โดยการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนของการศึกษาคูสมบัติของชนชั้นนำออกเป็นสองขั้นตอน กล่าวคือ

ขั้นตอนแรก เป็นการศึกษาความแตกต่างระหว่างชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปในคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ในขั้นนี้ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ *T-Test* และค่าเฉลี่ย (*mean*) เป็นเครื่องมือ โดยผู้ศึกษากำหนดตั้งข้อสมมุติฐานเบื้องต้นว่า ถ้าหากว่าคุณสมบัติด้านใดที่ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว การศึกษารั้งนี้ถือว่าคุณสมบัติด้านนั้นเป็นคุณสมบัติของการเป็นชนชั้นนำของชุมชน ส่วนคุณสมบัติด้านใดที่ชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว การศึกษารั้งนี้ถือว่าคุณสมบัติด้านนั้นไม่เป็นคุณสมบัติในการส่งเสริมให้บุคคลเป็นชนชั้นนำในชุมชน

ขั้นตอนที่สอง เป็นการศึกษาว่าในบรรดาคูสมบัติหรือปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งเสริมหรือผลักดันให้บุคคลเป็นชนชั้นนำมีปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถอธิบายการเป็นบุคคลชนชั้นนำได้ดีที่สุด และได้ดีในระดับรองลงมา การวิเคราะห์ในขั้นนี้ผู้ศึกษาใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (*stepwise multiple regression*) เป็นเครื่องมือในการอธิบายในรายการพยากรณ์ ซึ่งการศึกษารั้งนี้จะนำเอาคุณสมบัติที่ชนชั้นนำมีความแตกต่างจากประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากขั้นตอนที่หนึ่งและคุณสมบัติสำคัญบางตัว ในการนำมาเข้าสมการพยากรณ์ทางสถิติในขั้นตอนที่สอง

เหตุผลที่การศึกษารั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ถึงสองขั้นตอนในการวิเคราะห์คุณสมบัติของชนชั้นนำ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า การวิเคราะห์ในขั้นตอนแรกซึ่งใช้ *T-Test* นั้น เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรแต่ละตัว โดยไม่ได้ควบคุมอิทธิพลของตัวแปรตัวอื่น ๆ ซึ่งความสัมพันธ์ของสมการดังกล่าว อาจจะเป็นความสัมพันธ์ลวง (*spurious association*) ได้ ดังนั้นเพื่อความน่าเชื่อถือของการศึกษาจึงนำเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนมาทดสอบความสัมพันธ์อีกขั้นหนึ่ง ซึ่งการวิเคราะห์เทคนิคดังกล่าวสามารถควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ในสมการได้ อนึ่ง เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน มีคุณสมบัติพิเศษที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาคือ ผลของการศึกษาสามารถอธิบายได้ว่าคุณสมบัติ (ตัวแปรอิสระ หรือตัวพยากรณ์) ตัวใดที่สามารถอธิบายความเป็นบุคคลชนชั้นนำได้มากที่สุด และเมื่อเพิ่มคุณสมบัติด้านอื่นเข้าสมการแล้ว การอธิบาย

ความเป็นบุคคลชนชั้นนำเพิ่มมากขึ้นเท่าไร จนถึงคุณสมบัติสุดท้ายที่สามารถอธิบายความเป็นบุคคลชนชั้นนำได้ การใช้เทคนิคในการศึกษาดังกล่าวจะให้ภาพของการศึกษาคูสมบัติของชนชั้นนำมีความเด่นชัดมากขึ้น

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา "ชนชั้นนำและโครงสร้างอำนาจของชุมชนชาวไทยมุสลิม" ซึ่งเปรียบเทียบระหว่างชุมชนชาวไทยมุสลิมที่กำลังพัฒนา (ชุมชนคาโตะ) กับชุมชนชาวไทยมุสลิมที่พัฒนาแล้ว (ชุมชนกรือเซะ) ว่ามีความคล้ายคลึงหรือมีความแตกต่างกันอย่างไร ดังนั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงนำเสนอ ซึ่งเปรียบเทียบพร้อมกันทั้งสองชุมชน โดยการแยกวิเคราะห์คุณสมบัติแต่ละด้าน ตามสมมุติฐานของการศึกษาที่วางไว้ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถ้อยพหุแบบขั้นตอนนั้น เนื่องจากมีความแตกต่างกันของผลของการศึกษาดังนั้น เพื่อเป็นการง่ายต่อการทำความเข้าใจ จึงแยกผลการวิเคราะห์เป็นรายชุมชนซึ่งจะนำเสนอในลำดับต่อไป

อนึ่ง การวิเคราะห์ข้อค้นพบคุณสมบัติของชนชั้นนำนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (*quantitative analysis*) ซึ่งมีความจำเป็นต่องานนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางการวิเคราะห์ ผู้ศึกษาพิจารณาเห็นว่าหากนำเสนอตารางการวิเคราะห์ทั้งหมด ณ ที่นี้เป็นการไม่สมควร ผู้ศึกษาจึงได้รวบรวมตารางการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ที่ภาคผนวก ข. ดังนั้นส่วนที่จะนำเสนอในบทที่ 5 นี้ จึงเป็นสาระสำคัญของผลการวิเคราะห์ข้อมูล และตารางที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์จริง ๆ เท่านั้น ซึ่งผู้ศึกษาพิจารณาเห็นว่า การนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาจะเป็นการสะดวกต่อการทำความเข้าใจผลของการศึกษามากยิ่งขึ้น ซึ่งผลของการศึกษามีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป
จำแนกตามลักษณะของคุณสมบัติ

การศึกษาถึงคุณสมบัติของชนชั้นนำว่าคุณสมบัติประการใดเป็นคุณสมบัติที่ส่งเสริม หรือสนับสนุนให้บุคคลได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ ก็จำเป็นต้องศึกษาจากการเปรียบเทียบจากประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ ซึ่งการเปรียบเทียบนั้นได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติทางสังคมศาสตร์ที่มีการยอมรับและเชื่อถือของนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน วิธีการดังกล่าวจึงจะเป็นการยืนยันผลการศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น นอกจากนี้แล้วการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากการสังเกตสภาพที่เป็นจริงในแต่ละชุมชน เพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลจากการสัมภาษณ์อีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งผลของการวิเคราะห์คุณสมบัติของชนชั้นนำแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1. การดำรงตำแหน่งทางการ จากการระบุชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะในบทที่ 4 ปรากฏว่า ชนชั้นนำของแต่ละชุมชนเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเป็นส่วนมาก ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล ส่วนมากเป็นผู้ได้รับการระบุเป็นชนชั้นนำของชุมชน

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชนคาโตะ ในด้านการดำรงตำแหน่งทางการ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันทางด้านการดำรงตำแหน่งทางการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 กล่าวคือ ชนชั้นนำมีการดำรงตำแหน่งทางการที่มากกว่าประชาชน คือ โดยเฉลี่ย .53 ตำแหน่ง ในขณะที่ประชาชนมีการดำรงตำแหน่งทางการโดยเฉลี่ย .01 ตำแหน่ง ส่วนในชุมชนกรือเซะ ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ชนชั้นนำและประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันทางด้านการดำรงตำแหน่งทางการกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ชนชั้นนำมีการดำรงตำแหน่งทางการมากกว่าประชาชน คือ โดยเฉลี่ย 0.75 ตำแหน่ง ในขณะที่ประชาชนดำรงตำแหน่งทางการโดยเฉลี่ย 0.40 ตำแหน่ง (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.1)

ผลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ประชาชนทั่วไปดำรงตำแหน่งทางการน้อยกว่า ซึ่งจากการระบุชนชั้นนำของแต่ละชุมชนก็มีผลเช่นเดียวกันว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำของชุมชนนั้นเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการในชุมชน โดยเฉพาะตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นตำแหน่งทางการที่สำคัญที่สุด เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับให้เป็นชนชั้นนำระดับสูงของแต่ละชุมชนที่ทำการศึกษารวม สวรรค์กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายต่าง ๆ แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยกำนัน นั้น ก็ได้รับการยอมรับและยกย่องให้เป็นชนชั้นนำด้วยเช่นกัน จากการทดสอบดังกล่าวเป็นการยืนยันสมมุติฐานหลักที่ว่าชนชั้นนำคือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการ

2. การดำรงตำแหน่งทางสังคม ตำแหน่งทางสังคมเป็นตำแหน่งที่ประชาชนในชุมชนจัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในกิจกรรมนั้น ๆ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ที่ประชาชนไว้วางใจและยกย่องให้เป็นบุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง ผู้หนึ่งของชุมชน

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันในด้านการดำรงตำแหน่งทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 กล่าวคือ ชนชั้นนำดำรงตำแหน่งมากกว่าประชาชนทั่วไป คือ โดยเฉลี่ย 1.25 ตำแหน่ง ในขณะที่ประชาชนทั่วไปดำรงตำแหน่งทางสังคมโดยเฉลี่ย 0.05 ตำแหน่ง ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันในด้านการดำรงตำแหน่งทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยที่ชนชั้นนำดำรงตำแหน่งทางสังคมโดยเฉลี่ย .17 ตำแหน่ง และประชาชนทั่วไปดำรงตำแหน่งทางสังคมโดยเฉลี่ย .19 ตำแหน่ง (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.2)

ตำแหน่งทางสังคมที่มีความสำคัญในชุมชนที่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ ได้แก่ ตำแหน่งผู้นำศาสนา ซึ่งมีโต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ โต๊ะบิหลัน และคณะกรรมการมัสยิด ตำแหน่งทางสังคมอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาตำบล กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ ผู้สื่อข่าวสาธารณสุข และอื่น ๆ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางสังคมนี้จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชนให้เป็นตัวแทนในการบริหารงานกิจกรรมนั้น ๆ ดังนั้นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจ

จึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญ ด้วยเหตุผลที่ว่า โดยทั่วไปแล้วประชาชนจะมีค่านิยมที่จะยกย่องบุคคลที่มีสถานภาพเหนือตนเองให้เป็นผู้นำ ดังนั้นการที่ชนชั้นนำได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งมากเท่าไร ความสำคัญก็ยิ่งมีมากขึ้น ซึ่งตำแหน่งนั้นมีความสำคัญมาก เช่น ประธานกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม บุคคลนั้นก็ยิ่งมีความสำคัญต่อชุมชนสูงขึ้นด้วย ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการยอมรับ เป็นชนชั้นนำของชุมชน

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า ทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในคุณสมบัติด้านการดำรงตำแหน่งทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การดำรงตำแหน่งทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความเป็นบุคคลชนชั้นนำของแต่ละชุมชน โดยที่ชนชั้นนำดำรงตำแหน่งทางสังคมในระดับที่มากกว่าประชาชนทั่วไป

3. การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม การที่บุคคลเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งทั้งตำแหน่งทางการและตำแหน่งทางสังคม เป็นสาเหตุให้บุคคลสามารถสร้างอำนาจและบารมี หรือการทำคุณประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่ของบทบาทตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่ หรือการเคยมีตำแหน่งดังกล่าวทำให้ผู้มีตำแหน่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญของชุมชน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะไม่ได้อำนาจตำแหน่งนั้นแล้วก็ตาม ประชาชนก็ยังยอมรับและยกย่องในบุคคลนั้น เช่น เคิม

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันในด้านการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 กล่าวคือ ชนชั้นนำเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม โดยเฉลี่ย 1.0 ตำแหน่ง และประชาชนทั่วไปเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม โดยเฉลี่ย .03 ตำแหน่ง ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันในด้านการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปเป็นบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม โดยเฉลี่ย .12 ตำแหน่ง และชนชั้นนำเคยเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมมากกว่าประชาชนทั่วไปคือ โดยเฉลี่ย .92 ตำแหน่ง (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.3)

การเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นคุณสมบัติของการยอมรับบุคคลเป็นชนชั้นนำนั้น ภายในชุมชนคาโตะ พบว่า บุคคลที่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำของชุมชนนั้น ส่วนมากเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมในปัจจุบัน ส่วนที่เป็นผู้ที่เคยมีตำแหน่งดังกล่าวนั้นมีน้อยมาก ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างกันในคุณสมบัติด้านดังกล่าวระหว่างชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป สำหรับชุมชนกรือเซะ พบว่า มีชนชั้นนำหลายคนเป็นบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมมาก่อน และปัจจุบันได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำคนหนึ่งเช่น นายแวลลี หะยีสาเหาะฮ์ ในอดีตผู้ใหญบ้าน และมีตำแหน่งทางสังคมหลายตำแหน่งด้วยกัน นายแวลลอะ แวมาร์ ซึ่งดำรงตำแหน่งกำนันคนปัจจุบัน ในอดีตเคยรับราชการเป็นเจ้าหน้าที่พาณิชย์จังหวัด แล้วลาออกเพื่อเข้ารับเลือกตั้งผู้ใหญบ้านและกำนัน เป็นต้น

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า ชุมชนคาโตะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันในด้านการเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม แต่ในชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำและประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติทางการเมืองการเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การที่บุคคลเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ โดยที่ชนชั้นนำเป็นบุคคลที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมมากกว่าประชาชนทั่วไป

4. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม เป็นคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า การมีระยะเวลาในการอยู่ในตำแหน่งนาน ๆ ย่อมมีโอกาสในการสร้างความใกล้ชิดกับประชาชนทั่วไป และสร้างอำนาจบารมีได้มากกว่าคนที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่ง หรือมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งน้อย

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันในระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมเป็นระยะเวลาโดยเฉลี่ย 0.06 ปี ในขณะที่ชนชั้นนำเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมเป็นเวลานานกว่าประชาชนทั่วไปคือ โดยเฉลี่ย 1 ปี ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันในด้านระยะเวลาการดำรง

ตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 เช่นกัน กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมมาแล้ว โดยเฉลี่ย 0.18 ปี ในขณะที่ชนชั้นนำมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมที่นานกว่าคือ โดยเฉลี่ย 1.42 ปี (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.4)

จากชนชั้นนำที่ได้รับการระบุให้เป็นชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ พบว่า ส่วนมากเป็นชนชั้นนำที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งมานานแล้วทั้งสิ้น เช่น กำนันลายี สำแม เป็นผู้ใหญ่นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2506 นั้นได้รับเลือกเป็นกำนันต่อตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 ถาวร วมระยะเวลาการดำรงตำแหน่งแล้วก็ตาม 24 ปี ซึ่งนับว่าเป็นเวลาที่นานมาก ส่วนนายสาเชนต กาศเร่ เป็นโตะอิหม่าม พร้อมกับนายสาและ มามู เป็นโตะกอเต็บ ซึ่งก็เป็นเวลานาน 5 ปี มาแล้ว ส่วนชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะก็เช่นเดียวกัน ชนชั้นนำของชุมชนเช่น นายเวายายอ ทยี่หะมะ เป็นโตะอิหม่ามมาแล้ว 17 ปี นายนิมะ นิบูคอ เป็นโตะกอเต็บมาแล้ว 12 ปี และนายเวอาลี ทยี่สาหะฮ์ เป็นผู้ใหญ่นับมาแล้วถึง 24 ปี มีผู้ใหญ่นับเวฮะมะคนเดียวที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 3 ปี อยู่คนเดียว โดยทั่วไปแล้วชนชั้นนำของทั้งสองชุมชนเป็นผู้ดำรงตำแหน่งมานานแล้วทั้งสิ้น

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า ทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติทางคานระยะ เวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ระยะ เวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคม มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของแต่ละชุมชน โดยที่ชนชั้นนำมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและทางสังคมนานกว่าประชาชนทั่วไป

5. ฐานะทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจเป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นชนชั้นนำของสังคม คนที่มีเศรษฐกิจดี มีฐานะร่ำรวย มีความมั่งคั่ง มักจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในสังคม ในสังคมไทยจะมีคำพังเพยที่เกี่ยวกับเงินตรากับการมีอำนาจในสังคมเช่น "มีเงินเขานับเป็นน้อง มีทองเขานับเป็นพี่" "อำนาจคือ เงินตรา" หรือ "เงินคือ พระเจ้า" คำพังเพยดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงค่านิยมทางสังคมที่ยกย่องบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีว่าตนเอง ยิ่งถ้าหากว่าผู้มีเงินตรา เป็นผู้มีฐานะ เป็นผู้อุปถัมภ์ และมีบริวารเป็นผู้รับอุปถัมภ์

บุคคลผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะได้รับการยอมรับเป็นบุคคลสำคัญของชุมชน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
ค่านิยมของแต่ละชุมชนว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้วัดฐานะทางเศรษฐกิจออกเป็น 3 คุณสมบัติ คือ
การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การมีทรัพย์สิน และรายได้เฉลี่ยต่อปี ซึ่งผลของการศึกษาแต่ละชุมชน
มีดังนี้

5.1 การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จากการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง
ชุมชนกรือเซะและชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกัน
ในการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 (ดูภาคผนวก ข.
ตารางที่ ข.5) ซึ่งนั่นก็หมายความว่า การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินไม่เป็นคุณสมบัติของการเป็นบุคคล
ชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินไม่มี
ความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของแต่ละชุมชน

5.2 การมีทรัพย์สิน จากการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชน
คาโตะ และชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันในด้าน
การมีทรัพย์สิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่มากกว่า .05 (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.6)
ซึ่งนั่นก็หมายความว่า การมีทรัพย์สินไม่ใช่เป็นคุณสมบัติของการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ
และชุมชนกรือเซะ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การมีทรัพย์สินไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำ
ของแต่ละชุมชน

5.3 รายได้ จากการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ
ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า
.05 ในคุณสมบัติด้านรายได้ กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 23811.40 บาทต่อปี
ในขณะที่ชนชั้นนำ มีรายได้เฉลี่ยต่อปีสูงกว่าประชาชนทั่วไปถึงประมาณ 35110.67 บาทต่อปี
ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับที่น้อยกว่า .05 ในคุณสมบัติด้านรายได้ กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปมีรายได้เฉลี่ย
ต่อปีประมาณ 23399.93 บาท ในขณะที่ชนชั้นนำมีรายได้เฉลี่ยต่อปีประมาณ 29541.66 บาท
(ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.7)

ผลการสังเกตกลุ่มชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำจะมีฐานะทางเศรษฐกิจจะไม่แตกต่างจากประชาชนทั่วไปมากนัก โดยเฉพาะในด้าน การครอบครองที่ดินหรือการมีที่ดิน ทั้งนี้เนื่องด้วยสภาพธรรมชาติของชุมชน อย่างชุมชนคาโตะ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่บริเวณแหลม ลักษณะอาชีพจึงมีความสัมพันธ์กับการตั้งถิ่นฐานคือ การทำประมง ส่วนที่ดินนั้นส่วนมากจะเป็นบริเวณที่ตั้งบ้านเรือนอยู่เท่านั้น และการตั้งบ้านเรือนก็เบียดชิดกัน จนแน่น บางครั้งไม่สามารถระบุงขอบเขตที่ดินของตนเองอย่างแน่ชัด ส่วนคนที่ไม่มีที่ดินบางก็อยู่นอก ชุมชนก็เพียงเล็กน้อยที่ใช้ทำสวนมะพร้าว บอปลาคุก หรือเกษตรกรรมอย่างอื่น ส่วนชุมชนกรือเซะ ก็เช่นเดียวกัน ที่ดินของแต่ละคนก็คือที่ตั้งบ้านอยู่ในปัจจุบัน จะมีที่ดินบางก็อยู่นอกชุมชนซึ่งก็ไม่มาก เช่น ของโตะอิหม่าม จำนวน 15 ไร่ ที่ใช้ทำสวนมะพร้าว การไม่มีที่ดินนี้เองจึงมีความสัมพันธ์ กับลักษณะอาชีพของชุมชนกรือเซะ ที่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมและ ภาคเกษตรกรรม และค้าขาย เป็นต้น ดังนั้น สภาพของชุมชนจึงมีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติของ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป จะไม่แตกต่างกันทางด้านการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

เมื่อพิจารณาถึงทรัพย์สิน ผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตถึงทรัพย์สินที่แสดงถึง ความมั่งคั่ง หรือการมีสถานภาพที่เหนือกว่าของประชาชนทั่วไปในชุมชน โดยแบ่งออกเป็นทรัพย์สิน ที่เป็นเครื่องมือประกอบอาชีพ เครื่องไม้เครื่องมือที่ช่วยในการอำนวยความสะดวกสบายในชีวิต ประจำวัน เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น ทรัพย์สินเหล่านี้ที่บ้านใดมี แล้ว ชาวบ้านจะถือว่าเป็นการแสดงถึงความมั่งคั่ง มีฐานะในสายตาชาวบ้านทั่วไป และลักษณะ ของบ้านอีกประการหนึ่งว่าจัดเป็นบ้านเล็ก บ้านใหญ่ และบ้านไม้ หรือบ้านตึก โดยทั่วไปแล้ว ประชาชนทั่วไปจะมีค่านิยมในการยกย่องคนที่มีย่านใหญ่มากกว่าบ้านเล็ก และบ้านตึกมากกว่า บ้านไม้ ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นการแสดงถึงฐานะที่มั่งคั่งของชนชั้นนำ ลักษณะดังกล่าวจะไม่พบ ความแตกต่างของชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปในชุมชนคาโตะ จากการศึกษาภาพรวมของชุมชน พบว่า ประชาชนทั่วไปจะมีฐานะที่ยากจนเหมือน ๆ กัน จะมีก็แต่กำนันลายี สาเม คนเดียวที่ ค่อนข้างจะมีฐานะดีกว่าชนชั้นนำคนอื่น ๆ ส่วนในชุมชนกรือเซะ จะมองเห็นถึงความแตกต่าง ระหว่างชนชั้นนำบางคนกับประชาชนทั่วไปอย่าง โตะอิหม่ามดูเหมือนจะเป็นชนชั้นนำที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจจะดีกว่าชนชั้นนำคนอื่น ๆ บ้านโตะอิหม่ามจะเป็นบ้านครึ่งไม้ครึ่งตึก และภายในบ้าน จะมีเครื่องไฟฟ้าที่อำนวยความสะดวกเกือบทุกอย่าง เช่น โทรทัศน์สี ตู้เย็น รถจักรยานยนต์

มีผู้รับแขกที่รู้ และอื่น ๆ ส่วนบ้านอีกหลังหนึ่งของโตะอิหม่ามก็เป็นบ้านเก่าที่มีอายุราว 100 ปีมาแล้ว ยังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ซึ่งแสดงถึงความมีฐานะของพ่อแม่ของโตะอิหม่ามในอดีต สำหรับชนชั้นนำคนอื่น ๆ ก็มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ บ้านเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวบ้าง สองชั้นบ้าง ส่วนโทรทัศน์ รถจักรยานยนต์ นั้นมีชนชั้นนำบางคนเท่านั้นมี ดังนั้นจึงเป็นไปตามผลของข้อมูลที่ว่าชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปโดยรวมแล้วจะมีทรัพย์สินที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

เมื่อพิจารณาถึงรายได้ของประชาชนในชุมชน สิ่งหนึ่งที่จะพบในการศึกษาในชุมชนที่เป็นภาคเกษตรกรรมคือ ความแน่นอนของข้อมูลรายได้ของประชาชน ในการศึกษาค้นคว้าเช่นกัน ชุมชนคาโตะเป็นชุมชนชาวประมง รายได้จึงเป็นการประมาณการว่าในแต่ละเดือนแต่ละปี ประชาชนจะมีรายได้เท่าไร ผลที่ออกมาจึงมีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่งเท่านั้น อย่างไรก็ตาม รายได้ที่ทำการศึกษาที่วัดจากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง ซึ่งผลก็ออกมาค่อนข้างชัดเจนว่า ชนชั้นนำจะมีรายได้ที่แตกต่างจากประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่มีเงินประจำเดือนก็เป็นรายได้เสริมจากรายได้ประจำที่ได้รับอยู่แล้ว ในชุมชนกรือเซะก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ชนชั้นนำของชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีรายได้ประจำที่เป็นรายเดือนเช่น โตะอิหม่ามก็ประกอบธุรกิจส่วนตัวที่ทำรายได้สูง ส่วนโตะกอเต็นนอกจากเป็นครูสอนศาสนาแล้วยังมีอาชีพซ่อมรถ ส่วนชนชั้นนำคนอื่น ๆ ก็มีอาชีพที่ทำรายได้สูงเช่นกัน เช่น การเลี้ยงนกเขาชวา การทำนาเกลือ ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้เป็นรายวัน ถ้าทำได้ ถ้าไม่ทำก็ไม่ได้ และประการสำคัญที่ทำให้รายได้ของประชาชนและชนชั้นนำแตกต่างกันส่วนหนึ่ง เพราะว่าชนชั้นนำมักจะมีอาชีพหลักและอาชีพรองหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ในขณะที่ประชาชนมักจะมีเพียงอาชีพเดียว ผลสืบเนื่องมาจากการขาดแคลนเงินทุนและเวลาที่ประกอบการซึ่งเหตุและผลซึ่งกันและกันใน เรื่องของรายได้ของประชาชนในชุมชน

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ประชาชนทั่วไปกับชนชั้นนำ มีฐานะทางเศรษฐกิจทางค่านิยมสัทธิในที่ดิน ทรัพย์สิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือประชาชนทั่วไปและชนชั้นนำมีทรัพย์สินและกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ไม่ต่างกัน และในขณะที่เดียวกันจากการศึกษาในเรื่องของฐานะทางเศรษฐกิจนี้ปรากฏว่า ทั้งสองชุมชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องของรายได้เฉลี่ยต่อปี

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง รายได้เป็นคุณสมบัติประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำ โดยที่ชนชั้นนำเป็นผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อบีสูงกว่าประชาชนทั่วไป

6. การศึกษา ในสังคมชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากสังคมชาวไทยทั่วไป ที่การศึกษาของสังคมมีความสำคัญมี 2 สายด้วยกัน คือ สายสามัญ ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ทางราชการจัดให้แก่ประชาชนทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนการศึกษาระดับที่สูงกว่าภาคบังคับ ซึ่งมีระดับมัธยม อุดมศึกษา และวิชาการสายอาชีพต่าง ๆ และภาคศาสนา หมายถึง การศึกษาที่สมาชิกของสังคมต้องเรียนรู้ตามบรรทัดฐาน (*norm*) ของสังคมชาวไทยมุสลิมตามบทบัญญัติของหลักศาสนาที่ระบุว่า มุสลิมพึงแสวงหาความรู้ในหลักศาสนา และให้ถือเป็นหน้าที่ของผู้นับในหลักศาสนาที่ต้องถ่ายทอด อบรมสั่งสอน หลักศาสนาแก่สมาชิกมุสลิม จากบทบัญญัตินี้จึงถือเป็นที่มาของการจัดตั้งสถานศึกษาศาสนาอิสลาม ซึ่งเรียกว่า "ปอเนาะ" และระยะต่อมาปรับปรุงเป็น "โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม" ที่มีการจัดสอนทั้งวิชาการศาสนาอิสลามและวิชาสามัญควบคู่กันไปในปัจจุบัน

ดังนั้น การศึกษาดังนี้จึงมีฐานะทางการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การศึกษาสายสามัญ และการศึกษาสายทางศาสนา (ปอเนาะ) ซึ่งผลการศึกษาแต่ละชุมชนมีดังนี้

6.1 การศึกษาสายสามัญ ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งในชุมชนดาโต๊ะและชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันในด้านระดับการศึกษาสายสามัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.8) ซึ่งนั่นก็หมายความว่า ระดับการศึกษาสายสามัญไม่ใช่คุณสมบัติของชนชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะและชุมชนกรือเซะ หรืออีกนัยหนึ่ง ระดับการศึกษาสายสามัญเป็นคุณสมบัติที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชน

6.2 การศึกษาสายศาสนา ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชนดาโต๊ะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 ในระดับการศึกษาสายศาสนา ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำ

กับประชาชนทั่วไป มีระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 คือ ประชาชนทั่วไปมีระดับการศึกษาสายศาสนาโดยเฉลี่ย 2.27 ปี และชนชั้นนำมีระดับการศึกษาที่สูงกว่า คือ โดยเฉลี่ย 2.83 ปี (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.9)

จากการสังเกตค่านิยมของประชาชนทั้งสองชุมชนที่เกี่ยวกับการศึกษา สำหรับการศึกษาสายสามัญแล้ว ส่วนมากประชาชนทั่วไปจะจบการศึกษาแค่ภาคบังคับ จะมีเพิ่มเติมบ้างก็มีเพียงบางคนเท่านั้น ประชาชนทั่วไปจะไม่ให้ค่านิยมอะไรเป็นพิเศษกับระดับการศึกษาสายสามัญ แต่สำหรับการศึกษาสายศาสนาแล้ว ประชาชนทั่วไปจะให้การยกย่องเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีการศึกษาทางศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีการศึกษาทางศาสนาสูง และมีความสามารถแตกฉานในหลักธรรม และหลักจริยธรรมของศาสนาอิสลาม บุคคลดังกล่าวได้รับการยกย่องเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของชุมชน โดยมีชื่อเรียกเฉพาะว่า "โต๊ะครู" การศึกษานี้ในชุมชนดาโต๊ะ จะไม่ปรากฏเห็นได้ชัดเพราะมีประชาชนจำนวนน้อยที่มีโอกาสได้เข้าเรียนในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม แต่สำหรับชุมชนกรือเซะ ปรากฏชัดเจนนั่งเชิงประจักษ์และทางสภาพการณ์ ชนชั้นนำเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาทางศาสนาอิสลามสูงเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะชนชั้นนำที่ดำรงตำแหน่งโต๊ะอิหม่าม โต๊ะกอเต็บ เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ จากสังคมภายในและภายนอกถึงความสามารถและแตกฉานในหลักศาสนาอิสลาม และแต่ละคนได้ผ่านการเรียนในสถานปอเนาะมาหลายปี โต๊ะกอเต็บนั้นจบการศึกษาจากต่างประเทศ และในปัจจุบันเป็นครูสอนหลักศาสนาอยู่ที่โรงเรียนจงรักศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในชุมชนกรือเซะ

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งในชุมชนดาโต๊ะและชุมชนกรือเซะ ประชาชนทั่วไปกับชนชั้นนำ มีระดับการศึกษาทางด้านสายสามัญและทางด้านสายศาสนาอิสลามไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการศึกษาสายศาสนาในชุมชนกรือเซะที่ประชาชนทั่วไปกับชนชั้นนำมีระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวโดยสรุปได้ว่าการศึกษาสายศาสนาอิสลามเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ โดยที่ชนชั้นนำมีการศึกษาสายศาสนาที่สูงกว่าประชาชนทั่วไป ส่วนการศึกษาสายสามัญของทั้งสองชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำของชุมชน

7. อายุ การเคารพ การเชื่อฟัง การยกย่อง บุคคลที่อาวุโสคนเก่า คนแก่ เป็นค่านิยมของสังคมไทยประการหนึ่งที่ได้ถือปฏิบัติสืบต่อกันมา ด้วยความคิดที่ว่าคนที่อาวุโสกว่า ย่อมมีประสบการณ์และมีโอกาสเรียนรู้โลกมากกว่าคนที่อาวุโสน้อยกว่า ดังนั้นโดยทั่วไปแล้ว สังคมจึงให้ความสำคัญแก่คนที่อาวุโสมากกว่า ในการศึกษาเรื่องชนชั้นนำก็เช่นกันมักจะพบว่า ชนชั้นนำจะมีความสัมพันธ์กับอายุ โดยที่ชนชั้นนำส่วนใหญ่เป็นคนที่อาวุโสมากกว่า

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทั้งในชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 ในด้านอายุ คือโดยเฉลี่ยแล้วประชาชนมีอายุ 39 ปี และชนชั้นนำมีอายุโดยเฉลี่ย 45 และ 42 ปี ซึ่งนั้นก็หมายความว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับเลือกเป็นบุคคลชนชั้นนำ ของชุมชนชาวไทยมุสลิม (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.10)

จากการสังเกตกลุ่มชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ พบว่า ชนชั้นนำ ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ที่เป็นคนรุ่นกลางคน คือมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 37-45 ปี โดยเฉพาะ กลุ่มชนชั้นนำที่เป็นที่บริหารฝ่ายกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านด้วยแล้ว ส่วนมากเป็นคณะกรรมการที่เพิ่ง ได้รับการแต่งตั้งและเข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน ชนชั้นนำที่อาวุโสอยู่บ้างก็เพียงเล็กน้อย อาทิ ในชุมชนคาโตะก็มี นายลายี สาแม กำนัน อายุ 51 ปี และนายสาและ มามะ โตะกอเต็บ อายุ 55 ปี ในชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำที่มีอายุสูงมากก็มี นายเวายายอ หะยีหะมะ โตะอิหม่าม มีอายุ 61 ปี และนายเวอาลี หะยีสาเฮาะห์ อดีตผู้ใหญ่บ้าน อายุ 61 ปี เป็นต้น ดังนั้น กลุ่มชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปแล้วจะมีวิถีชีวิตที่ไม่แตกต่างกันมาก แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับ ค่านิยมในระบบอาวุโสในชุมชนที่ศึกษาก็ยังมีการให้ความสำคัญแก่ชนชั้นนำที่มีวิถีชีวิตอยู่เช่นเดียวกับ สังคมชาวไทยโดยทั่ว ๆ ไป และชนชั้นนำที่มีอายุนี้ก็จะเป็นที่ปรึกษาและเป็นแกนนำสำคัญในการ ทำให้งิจกรรมของชุมชนดำเนินอยู่ได้

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า จากการศึกษาทั้งในชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีระดับของอายุไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าว อีกนัยหนึ่ง การมีวิถีชีวิตไม่มีความสัมพันธ์กับการที่บุคคลเป็นชนชั้นนำในชุมชนชาวไทยมุสลิม

8. การเป็นสมาชิกองค์การ การที่บุคคลเป็นสมาชิกหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมในกลุ่มต่าง ๆ มาก ทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสได้รู้จัก สนับสนุนคุ้นเคย และได้รับการยอมรับจากบุคคลได้มากขึ้น มีความเป็นสากลมากขึ้น ในทางกลับกัน คนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มหรือเป็นน้อยก็มีโอกาสออกสู่โลกภายนอกน้อยลง ทั้งนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่คนเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์การมาก ในสายตาของคนอื่นนี้เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของชุมชนดาโต๊ะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่น้อยกว่า .01 ในด้านการเป็นสมาชิกองค์การ กลุ่ม สมาคม กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์การโดยเฉลี่ย 1.29 กลุ่ม ในขณะที่ชนชั้นนำเป็นสมาชิกกลุ่มที่สูงกว่าคือ โดยเฉลี่ย 3.07 กลุ่ม ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 ในด้านการเป็นสมาชิกองค์การ คือ ประชาชนทั่วไปเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย 0.15 กลุ่ม และชนชั้นนำเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย .58 กลุ่ม (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.11 ประกอบ)

การสังเกตสภาพที่ปรากฏในชุมชนดาโต๊ะ สำหรับคุณสมบัติทางด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่ม สมาคม หรือองค์การต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชนแล้ว ชนชั้นนำแต่ละคนจะเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ หลาย ๆ กลุ่มในเวลาเดียวกัน บางครั้งก็เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ความรับผิดชอบสูงต่ำ หลายตำแหน่งในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของทางราชการที่มุ่งพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในระดับชุมชน อย่างชุมชนดาโต๊ะมีกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นหลายกลุ่มด้วยกัน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเลี้ยงปลาดุก สมาชิกรานสหกรณ์รานคา สมาชิก ธกส. สมาชิกกลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ เป็นต้น จากการสังเกตพบว่า ชนชั้นนำจะเป็นสมาชิกกลุ่มเป็นส่วนมาก ในขณะที่ประชาชนทั่วไปยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์การมาก ๆ นี้เองเป็นส่วนหนึ่งของความแตกต่างทางด้านสถานภาพทางสังคมของชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ภายในชุมชนมีการจัดกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย กลุ่มที่ตั้งกันแต่เดิมในอดีตก็มีการสลายตัวเมื่อทางราชการและประชาชนทั่วไปไม่มีความสนใจที่จะปฏิบัติงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง กลุ่มจึงมีอยู่เพียงจำนวนน้อย ดังนั้นจึงไม่ปรากฏความแตกต่างกัน ระหว่างชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปในการเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์การต่าง ๆ

จากข้อมูลกล่าวสรุปได้ว่า ในชุมชนคาโตะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติด้านการเป็นสมาชิกองค์การ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การเป็นสมาชิกองค์การมาก มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ แต่ในชุมชนกรือเซะปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติทางการเป็นสมาชิกองค์การ กล่าวคือ ชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ เป็นผู้ที่ เป็นสมาชิกกลุ่มในอัตราที่เท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป ซึ่งนั้นก็หมายความว่าคุณสมบัติทางการเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์การ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะ

9. การเคยผ่านการอบรม การอบรมเป็นกระบวนการของให้ความรู้ เพิ่มทักษะ และความสามารถของผู้รับการอบรม เพื่อนำความรู้และทักษะนั้นมาทำประโยชน์แก่ชุมชน และผู้เข้ารับการอบรมเอง โดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาในปัจจุบันต้องการกลุ่มผู้นำชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในวิทยาการสมัยใหม่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระดับท้องถิ่น ดังนั้น ผู้ที่ใฝ่รับมอบหมายเป็นตัวแทนของชุมชนเพื่อเข้ารับการอบรมบ่อย ก็ย่อมมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ และทักษะมากขึ้น

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 ในคุณสมบัติด้านการมีประสบการณ์การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานราชการหรือเอกชนจัดให้มีขึ้น กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ โดยเฉลี่ย 0.89 ครั้ง ในขณะที่ชนชั้นนำเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ มากกว่าคือโดยเฉลี่ย 4.93 ครั้ง ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 ในคุณสมบัติด้านการมีประสบการณ์การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ มาแล้ว โดยเฉลี่ย 0.53 ครั้ง ในขณะที่ชนชั้นนำเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ มามากกว่า คือโดยเฉลี่ย 4.50 ครั้ง (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.12)

จากการสังเกตถึงกลุ่มชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ จะมีคุณสมบัติทางการเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ ทั้งที่จัดโดยหน่วยงานของทางราชการและ

เอกชนมากเหมือน ๆ กัน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากแผนนโยบายพัฒนาชนบทแนววิใหม่ที่มีมุ่งส่งเสริมคุณภาพของผู้นำท้องถิ่น เพื่อรองรับโครงการต่าง ๆ ที่ลงปฏิบัติในชุมชน การอบรมที่ปรากฏในแต่ละชุมชนก็คล้ายคลึงกัน เช่น การอบรมทางด้านเกษตร การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็ก การอบรมทางด้านการปกครองชุมชน เช่น การอบรมพัฒนาผู้นำท้องถิ่น การอบรมอาสาพัฒนาท้องถิ่น การอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน การอบรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยหมู่บ้าน การอบรมอื่น ๆ ก็มี การอบรมผู้นำศาสนาอิสลาม อบรมสาธารณสุขมูลฐาน เป็นต้น การอบรมแต่ละครั้งบุคคลที่เป็นชนชั้นนำจะเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นแกนนำของการอบรม และกลุ่มผู้นำเองจะเป็นผู้รับการปฏิบัติของทักษะ ความรู้ของการอบรมในแต่ละครั้ง ดังนั้นชนชั้นนำจึงเป็นบุคคลสำคัญในการเข้ารับการอบรมแต่ละครั้งทั้งจัดใหม่ขึ้นภายในและนอกชุมชน และการที่ชนชั้นนำเข้ารับการอบรมบ่อย ๆ ความสำคัญในสายตาของประชาชนจึงเกิดขึ้น

จากข้อมูลกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งในชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในประสบการณ์การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำ โดยที่ชนชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์การเคยผ่านการอบรมในระดับที่มากกว่าประชาชนทั่วไป

10. การติดต่อกับชุมชนภายนอก เป็นการศึกษาที่บุคคลไม่มีโอกาสติดต่อกับโลกภายนอกชุมชน คนที่ติดต่อกับชุมชนภายนอกมากก็มีโอกาสได้รับรู้และทราบข่าวสารต่าง ๆ ได้มากขึ้น การติดต่อกับชุมชนภายนอกนี้แบ่งพิจารณาออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ การติดต่อเกี่ยวกับธุรกิจส่วนตัว กับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางราชการ ซึ่งผลของการศึกษาแต่ละชุมชนมีดังนี้

10.1 การติดต่อภารกิจส่วนตัว ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 ในด้านการติดต่อกับชุมชนภายนอกในด้านภารกิจส่วนตัว ซึ่งนั่นก็หมายความว่า การติดต่อกับชุมชนภายนอกด้านภารกิจส่วนตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.13)

10.2 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 ในด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ โดยที่ประชาชนทั่วไปมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ โดยเฉลี่ย 0.89 ครั้งต่อเดือน ในขณะที่ชนชั้นนำมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการสูงกว่า คือโดยเฉลี่ย 2.27 ครั้งต่อเดือน ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 ในด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ โดยที่ประชาชนมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการโดยเฉลี่ย 1.09 ครั้งต่อเดือน ในขณะที่ชนชั้นนำมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการสูงกว่า คือโดยเฉลี่ย 6.17 ครั้งต่อเดือน (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.14)

จากการสังเกตถึงความสำคัญของการติดต่อกับชุมชนภายนอกของ ชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ การติดต่อในภารกิจราชการ และภารกิจส่วนตัวนั้น ประชาชนทั่วไปในชุมชนคาโตะจะมีความลำบากในการติดต่ออยู่มากด้วยการคมนาคมไม่สะดวกเหมือนชุมชนกรือเซะที่ติดต่อกับเมืองไค้สะดวก แต่ด้วยที่มียานพาหนะที่สะดวกทำให้การติดต่อกับชุมชนภายนอกจึงทำได้ง่ายสะดวก ดังนั้นจึงไม่มีความแตกต่างกันในด้านการติดต่อกับชุมชนภายนอกด้านภารกิจส่วนตัว ระหว่างชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาถึงการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการแล้ว ชนชั้นนำจะมีโอกาสติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการมากกว่าควยอำนาจหน้าที่ราชการ และความคุ้นเคย ซึ่งการติดต่อกับทางราชการนี้เองทำให้ประชาชนมองถึงความสำคัญ ของชนชั้นนำและมองถึงความมีสถานภาพทางสังคมที่สูงกว่าตนเอง ชนชั้นนำเองก็จะได้รับความไว้วางใจและความสำคัญจากเจ้าหน้าที่ราชการอีกประเด็นหนึ่ง

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การติดต่อกับชุมชนภายนอกเพื่อศึกษาถึงด้านการติดต่อเพื่อภารกิจส่วนตัวแล้ว ทั้งชุมชนกรือเซะและชุมชนคาโตะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนทางด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ปรากฏว่า ทั้งชุมชนกรือเซะและชุมชนคาโตะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งนั่นก็หมายความว่า คุณสมบัติด้านการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ มีความสัมพันธ์กับการ เป็นบุคคลชนชั้นนำของทั้งสองชุมชน โดยที่ชนชั้นนำมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการมากกว่าประชาชนทั่วไป

11. การเป็นเครือข่ายกับชนชั้นนำเก่า การที่บุคคลเป็นลูกหลาน พี่น้อง กับ ชนชั้นนำหรือผู้นำของท้องถิ่นในอดีต ย่อมส่งผลถึงความเชื่อถือ บารมี และความสำคัญของผู้เป็นญาติด้วย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วความสำคัญนี้สามารถถ่ายทอดส่งมาถึงชั้นลูกชั้นหลานได้จนเป็น สถานภาพประการหนึ่งของสังคมที่มีการยอมรับ ยิ่งสังคมไทยเป็นสังคมพระเดชพระคุณด้วยแล้ว การตอบแทนการถ่ายทอดบารมีของชนชั้นนำเก่าจึงยังมีปรากฏให้เห็นอยู่ในสังคม

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ พบว่า ชนชั้นนำกับ ประชาชนทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับมากกว่า .05 ในด้าน การเป็นเครือข่ายกับชนชั้นนำเก่า ซึ่งนั้นก็หมายความว่า การเป็นเครือข่ายกับชนชั้นนำเก่าไม่ได้ เป็นคุณสมบัติของการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ ส่วนในชุมชนกรือเซะปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 ในด้านการเป็นเครือข่ายกับชนชั้นนำเก่า โดยที่ประชาชนมีญาติเป็นชนชั้นนำโดยเฉลี่ย 0.98 คน ส่วนชนชั้นนำมีญาติเป็นชนชั้นนำมากกว่า คือโดยเฉลี่ย 2.50 คน (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.15)

จากการสังเกตสภาพของชนชั้นนำในชุมชนคาโตะ พบว่า มีชนชั้นนำเพียง ส่วนน้อยเท่านั้นที่เป็นลูกหลาน พี่น้อง เป็นชนชั้นนำเก่า ที่ปรากฏให้เห็นก็มีนายลายี สาแหม่ กำนัน ซึ่งเป็นลูกของโต๊ะอิหม่ามประจำมัสยิดในชุมชนในอดีต และนายเซ็ง มามู เป็นลูกบุญธรรม ของนายลายี สาแหม่ นอกจากนั้นเป็นบุคคลที่มีความสำคัญขึ้นจากการปฏิบัติตัวและการดำรง ตำแหน่งในปัจจุบัน ส่วนในชุมชนกรือเซะมีสภาพที่เห็นได้ชัดเจนถึงเส้นใยของความสัมพันธ์ ระหว่างชนชั้นนำเก่ากับชนชั้นนำในปัจจุบัน เช่น นายแวงสามะ นายแวงชื่อแม เจะยอ ซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นนำกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญ และมีอำนาจมีอิทธิพลกลุ่มหนึ่งของชุมชน เป็นลูกชาย ของอดีตผู้ใหญ่บ้านที่มีชื่อเสียงในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง นายแวงสามะ หะยีส้าหะเฮะฮ์ ก็เป็น ลูกชายของนายแวงลือ หะยีส้าหะเฮะฮ์ อดีตผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น ส่วนความสัมพันธ์ในลักษณะ อย่างอื่นก็มี เช่น โต๊ะอิหม่ามกับโต๊ะกอบเต็ม มีความสัมพันธ์เกี่ยวดองกันโดยที่ลูกชายและลูกสาว ของชนชั้นนำทั้งสองแต่งงานกัน ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวมีผลต่อระบบของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ของชนชั้นนำภายในชุมชนด้วย

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าในชุมชนคาโตะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติด้านการเป็น เครือญาติกับชนชั้นนำ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การเป็นญาติกับชนชั้นนำไม่เป็นคุณสมบัติของการเป็นบุคคลชนชั้นนำ ในขณะที่ชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำ เป็นคุณสมบัติประการหนึ่งของการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ โดยที่ชนชั้นนำจะมีญาติ ที่เป็นชนชั้นนำมากกว่าประชาชนทั่วไป

12. ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน จะมีความสัมพันธ์กับสถานที่เกิด ซึ่งส่วนมากแล้วถ้าเป็นคนที่เกิดในชุมชนแล้วจะมีระยะเวลา การอยู่อาศัยในชุมชนนาน แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุการย้ายถิ่นชั่วคราวและอายุค้าย แต่เงื่อนไขการ ย้ายถิ่นจากชุมชนนั้นเกิดขึ้นน้อยมาก การอยู่ในชุมชนนาน ๆ จะมีผลถึงระบบความสัมพันธ์ทาง สังคม ความคุ้นเคย ความสนิทสนมของสมาชิกในชุมชน ดังนั้นคนที่อยู่นานย่อมมีโอกาที่จะสร้าง การยอมรับในหมู่สมาชิกในชุมชนได้มาก

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำ กับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 ในคุณสมบัติ ด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน โดยที่ประชาชนทั่วไปอยู่อาศัยในชุมชนโดยเฉลี่ย 34.04 ปี ในขณะที่ชนชั้นนำมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนโดยเฉลี่ย 53.07 ปี ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .05 ในคุณสมบัติด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยภายในชุมชน โดยที่ประชาชนทั่วไปมีระยะเวลา การอยู่อาศัยในชุมชนโดยเฉลี่ย 30.75 ปี ในขณะที่ชนชั้นนำมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน มานานกว่า คือโดยเฉลี่ย 40.50 ปี (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.16)

ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์กับการยอมรับในสถานภาพ ของบุคคลในชุมชน เพราะการอยู่ในชุมชนนานทำให้คนมีโอกาสสนิทสนมคุ้นเคยและเข้าร่วมกิจกรรม ของชุมชนมากขึ้น ดังนั้นความสำคัญของบุคคลแต่ละคนจึงเกิดตามมา อย่างไรก็ตาม ระยะเวลา นี้ความสำคัญจะเกิดขึ้นควบคู่กับสถานที่เกิดของแต่ละคน ยิ่งถ้าคนนั้นเป็นคนในชุมชนแล้ว

ความสำคัญและการยอมรับย่อมมีมากกว่าเป็นคนที่มาจากนอกชุมชน จากการสังเกตชนชั้นนำ ทั้งในชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ พบว่า ชนชั้นนำส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เกิดในชุมชนโดยเฉพาะ ชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ เกิดในชุมชนทั้ง 15 คน ส่วนชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ พบว่า เป็นคนที่เกิดในชุมชน 11 คน และเป็นคนที่เกิดนอกชุมชนและต่างจังหวัดปัตตานีเพียง 1 คน เท่านั้น (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.18) ซึ่งนั่นก็หมายความว่า ชนชั้นนำส่วนใหญ่เป็น คนในท้องถิ่นและมีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนมาเป็นเวลานาน

ดังนั้นกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ ชนชั้นนำส่วนใหญ่ เป็นคนที่เกิดในชุมชน และชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ โดยที่ชนชั้นนำมี ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนนานกว่าประชาชนทั่วไป

13. ความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม สำหรับชุมชนชาวไทยมุสลิม นอกจากจะให้การยกย่องแก่บุคคลที่เคร่งครัดต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามแล้ว ยังให้ การยกย่องและให้ความสำคัญต่อบุคคลที่มีความรู้ มีความเข้าใจ และแตกฉานในหลักธรรม และ จริยธรรมของหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งหลักธรรมและจริยธรรมของหลักศาสนานี้จะปรากฏอยู่ใน คัมภีร์อัลกุรอาน หนังสือ *KITAB* หนังสือหะดีษ และหลักธรรมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา แหล่งความรู้ที่สำคัญที่สุดของศาสนาอิสลามคือ คัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งถือว่าเป็นธรรมนูญของศาสนา อิสลามก็ว่าได้ นอกจากหลักธรรมที่บัญญัติไว้แล้ว ยังมีบทบัญญัติใหม่ปฏิบัติหรือการใช้หลักศาสนา เป็นข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ดังนั้นความเข้าใจในหลักศาสนาจึงสังเกตเชิงประจักษ์ได้ จากการปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม ดังนั้นการที่บุคคลใดมีความรู้ และเข้าใจในหลักศาสนา อิสลามจึงเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของชุมชนชาวไทยมุสลิม

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในชุมชนคาโตะปรากฏว่า ชนชั้นนำ กับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 ในด้าน การมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม โดยที่ประชาชนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักศาสนาอิสลามโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในขณะที่ชนชั้นนำมีความรู้ ความเข้าใจใน

หลักศาสนาคือ โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ ส่วนในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า 0.01 ในด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม กล่าวคือ ประชาชนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนา โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในขณะที่ชนชั้นนำมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาคือ โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ (ดูภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.17)

เมื่อสังเกตถึงลักษณะของความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาของประชาชนทั่วไปและชนชั้นนำในชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ พบว่า โดยทั่วไปแล้วประชาชนส่วนใหญ่จะมีความรู้และความเข้าใจในหลักศาสนาในระดับที่พอรู้ พอเข้าใจ จากการปฏิบัติและการอบรมสั่งสอนจากผู้ในชุมชน จะมีผู้ที่มีความรู้ มีความเข้าใจอย่างละเอียด แยกแยะบ้างก็เพียงเล็กน้อย ด้วยเหตุผลที่ว่า หนังสือที่เป็นหลักศาสนาไม่ว่าจะเป็นคัมภีร์อัลกุรอาน หะดีษ *KITAB* ส่วนมากเป็นภาษาอาหรับ หรือไม่ก็เป็นภาษามลายู ซึ่งคนที่อ่านออก ตีความได้ ต้องเรียนมากจนถึงจะอ่านออก และตีความได้ และหลักศาสนาอิสลามก็เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ต้องใช้ผู้ที่มีความรู้จริงาในการแปลความจึงจะมีความถูกต้อง ดังนั้นโอกาสที่ประชาชนชาวบ้านทั่วไปที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจ จึงมีปัญหาและอุปสรรคมากมาย แต่ก็มีบทบัญญัติของหลักศาสนาให้ชาวไทยมุสลิมต้องเรียนรู้ และทำความเข้าใจในหลักศาสนาและวิธีการปฏิบัติศาสนกิจที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีความสามารถ มีความรู้ มีความเข้าใจ ต้องอบรมสั่งสอน แก่บุคคลที่ไม่รู้ในสังคมมุสลิมจึงกำเนิดสถานที่อบรมสั่งสอนหลักศาสนาขึ้นโดยเฉพาะ ที่เรียกว่า "ปอเนาะ" แต่สำหรับในชุมชนนั้น ศาสนากำหนดให้โตะอิหม่ามและโตะกอเต็บ เป็นผู้อบรมสั่งสอนหลักศาสนา แก่วงสัปบุรุษทุกครั้งที่มาประชุมร่วมกัน เช่น พิธีละหมาด การละหมาดในวันศุกร์ เป็นต้น ในชุมชนชาวไทยมุสลิมก็มีผู้รู้และเข้าใจในหลักศาสนาที่สำคัญคือ โตะอิหม่าม โตะกอเต็บ โตะครู เป็นต้น เป็นการอบรม สั่งสอนและให้ความรู้เกี่ยวกับศาสนาแก่สมาชิกในชุมชน สำหรับในชุมชนคาโตะนั้นสังเกตพบว่า ชนชั้นนำส่วนใหญ่เป็นคนที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาในเกณฑ์ โดยเฉพาะโตะอิหม่าม และโตะกอเต็บ กำหนด บุคคลทั้ง 3 จะมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนแก่สมาชิกในชุมชนอยู่เป็นประจำ ในชุมชนกรือเซะ ถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางแห่งหนึ่งที่เป็นศูนย์รวมของแหล่งความรู้และการิม (นักปราชญ์) ในหลักศาสนาตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน มีทั้งสถานศึกษาสอนศาสนาอิสลาม เป็นที่อยู่อาศัยของครูดาวะ ครูสอนศาสนา บุคคลสำคัญที่เป็นชนชั้นนำและ

มีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาเป็นอย่างดี ก็มี นายนิมะ นิมุดอ โต๊ะกอเต็บ นายเวายายอ หะยีหะมะ โต๊ะอิหม่าม คุณครูสมัย เบญจม นายเวาลี หะยีสาเหาะฮ์ อดีตผู้ใหญ่บ้าน อาจารย์อับดุลเลาะห์ เบญจม บุคคลดังกล่าวเป็นกลุ่มครูตาเวที่เดินทางอบรม สอนหลักศาสนาอิสลามตามชนบทต่าง ๆ เพื่อจริยธรรมและคุณธรรมของศาสนาแก่ ชาวมุสลิมอยู่เป็นประจำอาทิตย์ละสามวัน โดยเฉพาะโต๊ะอิหม่ามและโต๊ะกอเต็บนั้นถือว่าเป็นผู้ ทรงคุณวุฒิทางด้านหลักศาสนาอิสลามผู้หนึ่งของจังหวัดปัตตานี และจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงกล่าวได้ว่า ความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาเป็นหลักการอันหนึ่งสำหรับการยอมรับของ ประชาชนที่มีต่อชนชั้นนำ

จากสภาพเป็นจริงและข้อมูลดังกล่าวโดยสรุปว่า ทั้งชุมชนคาโต๊ะและชุมชน กรือเซะ ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติด้าน ความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คุณสมบัติด้านความรู้ ความเข้าใจ ในหลักศาสนาอิสลาม มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะและชุมชนคาโต๊ะ โดยที่ชนชั้นนำมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลามที่ดีกว่าประชาชนทั่วไป

จากการศึกษาคุณสมบัติของชนชั้นนำในชั้นตอนที่หนึ่งว่า ชนชั้นนำมีคุณสมบัติ อะไรบ้างที่แตกต่างจากประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำของชุมชน ซึ่งผลของ การศึกษาในแต่ละชุมชนปรากฏ ดังนี้

ชุมชนคาโต๊ะ

จากการศึกษาคุณสมบัติของชนชั้นนำในชุมชนคาโต๊ะ ซึ่งเป็นชุมชนชาวไทยมุสลิม ที่กำลังพัฒนา ปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติด้านการดำรงตำแหน่งทางการ การดำรง ตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม รายได้ การเป็นสมาชิก องค์การ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางราชการ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลัก ศาสนาอิสลาม หรืออีกนัยหนึ่งสามารถสรุปได้ว่า การดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่ง ทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง รายได้ การเป็นสมาชิกองค์การ การเคยผ่านการอบรม

ในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชน และชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ในระดับที่มากกว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ

และในขณะเดียวกันในการศึกษาในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในคุณสมบัติด้าน การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทรัพย์สิน การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายศาสนา วิจัย การติดต่อกับชุมชนภายนอกเพื่อทำภารกิจส่วนตัว การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า หรืออีกนัยหนึ่งสามารถสรุปได้ว่า การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม จำนวนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การมีทรัพย์สิน การศึกษาสายสามัญ การศึกษาสายศาสนา วิจัย การติดต่อกับชุมชนภายนอกที่ทำภารกิจส่วนตัว การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ โดยที่ชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ในระดับที่ไม่แตกต่างจากประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำมากนัก

ชุมชนกรือเซะ

จากการศึกษาคุณสมบัติของชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะ ซึ่งเป็นชาวไทยมุสลิมที่พัฒนาแล้ว ปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในคุณสมบัติด้าน การดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม รายได้ การศึกษาสายศาสนา การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม หรืออีกนัยหนึ่งสามารถสรุปได้ว่า การดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการหรือทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง รายได้ การศึกษาสายศาสนา การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ

การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม เป็นคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นบุคคลชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะ โดยที่ชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ในระดับที่มากกว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ

และในขณะเดียวกัน ผลการศึกษาในชุมชนกรือเซะปรากฏว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในคุณสมบัติด้าน จำนวนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทรัพย์สิน การศึกษาสายสามัญ วิทยุ การเป็นสมาชิกองค์การ การติดต่อกับชุมชนภายนอกเพื่อทำภารกิจส่วนตัว หรืออีกนัยหนึ่งสามารถสรุปได้ว่า จำนวนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทรัพย์สิน การศึกษาสายสามัญ วิทยุ การเป็นสมาชิกองค์การ การติดต่อกับชุมชนภายนอกเกี่ยวกับภารกิจส่วนตัว เป็นคุณสมบัติที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะ โดยที่ชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ในระดับที่ไม่แตกต่างจากประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำมากนัก

สรุปผลของการศึกษาสามารถทำการทดสอบสมมุติฐานถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความเป็นบุคคลชนชั้นนำ โดยการตรวจสอบความแตกต่างในคุณสมบัติ (ตัวแปรอิสระ) ของบุคคลที่เป็นชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ ปรากฏว่า ผลการศึกษายืนยันและปฏิเสธสมมุติฐานดังนี้

1. ผลการศึกษาในชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำคือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการ และเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติด้าน การดำรงตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง (ทางการและทางสังคม) รายได้ การเป็นสมาชิกองค์การ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นคนในท้องถิ่น ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน และมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง การดำรงตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง (ทางการและทางสังคม) รายได้ การเป็นสมาชิกองค์การ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นคนในท้องถิ่น ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน และมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา

มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ และโดยที่บุคคลชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติต่างกัน ๑ ดังกล่าวในระดับที่สูงกว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ

ดังนั้นจึงสรุป บุคคลชนชั้นนำและคุณสมบัติของชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ คือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการ และบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม และมีคุณสมบัติทางด้าน การดำรงตำแหน่งทางสังคมมาก มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมมาก การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมมาก่อน มีรายได้สูง เป็นสมาชิกองค์การ ๑ เคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ มาก มีประสบการณ์ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการมากกว่า เป็นคนในท้องถิ่น มีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนมานาน และมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาสูง ซึ่งเป็นการยืนยันสมมุติฐานข้อ 1 เป็นส่วนมาก ส่วนที่ปฏิเสธสมมุติฐานข้อ 1 คือ คุณสมบัติทางด้านที่ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีคุณสมบัติทางด้าน การเคยดำรงตำแหน่งทางสังคมและทางการ การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทรัพย์สิน (ฐานะทางเศรษฐกิจ) การศึกษา วิทยุ การติดต่อกับชุมชนภายนอกเพื่อภารกิจส่วนตัว และการเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชน และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำมีคุณสมบัติดังกล่าวในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

2. ผลการศึกษาในชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า บุคคลที่เป็นชนชั้นนำคือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการ และเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลามเช่นเดียวกับชุมชนคาโตะ และบุคคลที่เป็นชนชั้นนำ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคุณสมบัติด้าน การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง รายได้ การศึกษาสายศาสนา การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่ง (ทางการและทางสังคม) ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง (ทางการและทางสังคม) รายได้ การศึกษาสายศาสนา การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา

อิสลาม เป็นคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนหรือเซะ โดยที่บุคคลที่เป็นชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ในระดับที่มากกว่าประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้รับการยอมรับเป็นชนชั้นนำ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บุคคลชนชั้นนำและคุณสมบัติของชนชั้นนำของชุมชนคาโตะคือ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการ และบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลาม และเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทางด้าน การดำรงตำแหน่งทางสังคมมาก มีการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมมาก่อน มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคมมาก มีรายได้สูง มีการศึกษาสายศาสนาสูง เคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ มากมาย มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการมากกว่า เป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า เป็นคนในท้องถิ่น มีระยะเวลาการอยู่ในชุมชนมานาน และมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลามดี ซึ่งเป็นการยืนยันสมมุติฐานข้อ 1 เป็นส่วนมาก และขณะเดียวกันผลการศึกษา ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างบุคคลชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปในคุณสมบัติด้าน การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ทรัพย์สิน (ฐานะทางเศรษฐกิจ) การศึกษาสายสามัญ (การศึกษา) วิทยุ การเป็นสมาชิกองค์กร การติดต่อกับชุมชนภายนอกเรื่องธุรกิจส่วนตัว ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนหรือเซะ นั่นก็แสดงว่าเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานข้อ 1 บางส่วนในด้านคุณสมบัติที่ประชาชนทั่วไปและบุคคลชนชั้นนำไม่แตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 2 การหาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างความเป็นบุคคลชนชั้นนำและตัวแปรอิสระด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน จำแนกวิเคราะห์เป็นรายชุมชน

จากการทดสอบความแตกต่างในคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ระหว่างชนชั้นนำและประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการบ่งชี้ถึงคุณสมบัติโดยทั่วไปของความเป็นบุคคลชนชั้นนำตามขั้นตอนที่ 1 ที่ผ่านมา ปรากฏว่า ทั้งชุมชนคาโตะและชุมชนหรือเซะ ความแตกต่างในคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ระหว่างชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปมีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก กล่าวคือ ชุมชนคาโตะ พบว่าชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในคุณสมบัติด้านการดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่งทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม รายได้ การเป็นสมาชิกองค์กร การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับ

เจ้าหน้าที่ราชการ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม โดยที่ชนชั้นนำมีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ในระดับเฉลี่ยที่มากกว่าประชาชนทั่วไป

ส่วนชุมชนหรือเซะ พบว่า ชนชั้นนำกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในคุณสมบัติด้าน การดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง รายได้ การศึกษา สายศาสนา การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การเป็นคนในท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม โดยที่ชนชั้นนำส่วนใหญ่มีคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังกล่าวในระดับเฉลี่ยที่มากกว่าประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม การทดสอบความแตกต่างในคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นการทดสอบด้วยสถิติวิเคราะห์ *T-Test* ซึ่งเป็นการทดสอบที่ค่อนข้างหยاب ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นการทดสอบโดยมิได้ควบคุมตัวแปรตัวอื่นไม่ให้มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ได้ ซึ่งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น อาจจะเป็นความสัมพันธ์ลวง (*spurious association*) ก็เป็นไปได้ และผลจากการศึกษาด้วยสถิติวิเคราะห์ดังกล่าว เป็นการทดสอบที่โทษของความแตกต่างในด้านของตัวแปรต่าง ๆ เท่านั้น ซึ่งผลของการศึกษาก็มีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่งเท่านั้น

ดังนั้นเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ที่แท้จริง และลดจุดบกพร่องของการศึกษา ซึ่งจะทำให้ข้อค้นพบของการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้ศึกษาได้นำเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (*stepwise multiple regression*) มาช่วยในการวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามหนึ่งตัวกับตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัว และคิดว่าตัวแปรใดในตัวแปรอิสระนั้นสามารถอธิบายการผันแปรตามได้มากที่สุด และเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระอื่นที่ละตัวในตามขั้นตอนที่เพิ่มขึ้น ตัวแปรตัวต่อไปเป็นตัวยอะไร สามารถอธิบายได้เพิ่มเติมมากขึ้นเพียงใด มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ลัดดาวัลย์ รอดมณี 2528 : 35-36)

ขั้นตอนของเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน มีขั้นตอนที่จะวิเคราะห์ผลของตัวแปรอิสระอย่างเป็นขั้นตอนทีละตัว โดยขั้นตอนแรกจะหาตัวแปรอิสระตัวที่สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม (หรือมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม) มากที่สุดมาวิเคราะห์สร้างสมการถดถอยสมการแรกก่อน ในขั้นที่สองจะหาตัวแปรตัวที่สองที่เมื่อนำมารวมกับตัวแปรแรกแล้วสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้มากกว่าตัวอื่น ๆ ที่จะนำมารวมกับตัวที่หนึ่งในขั้นตอนต่อมาก็หาตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ ที่ยังเหลืออยู่เข้าสมการต่อ ๆ ไป ตามลำดับของความสามารถในการอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนสามารถแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

$$Y_i = a + bx_1 + bx_2 + bx_3 + bx_4 + \dots + bx_i$$

$$Y_i = \text{ตัวแปรตามในการศึกษาคือ ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชน}$$

$$a = \text{คือ ค่าคงที่ (constant)}$$

$$b = \text{คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยพหุ}$$

$$x_i = \text{คือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ถูกนำเข้าสู่สมการ}$$

เมื่อนำตัวแปรอิสระดังกล่าวเข้าสู่สมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน มีค่าสถิติที่สำคัญที่จะต้องอธิบายผลของการวิเคราะห์ คือ

$$R = \text{คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์}$$

$$R^2 = \text{คือ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์}$$

$$R^2 \text{ change} = \text{คือ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่เปลี่ยนไปจากการเพิ่มตัวพยากรณ์หรือตัวแปรอิสระ}$$

$$B = \text{คือ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ}$$

$$Bata = \text{คือ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน}$$

อนึ่ง นอกจากค่าสถิติจากสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ค่าสถิติที่จำเป็นต้องนำเสนอในการวิเคราะห์ครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระทุกตัว และตารางความสัมพันธ์ความสัมพันธระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวที่ใช้

สำหรับการศึกษาคครั้งนี้ การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผู้ศึกษาได้นำเอาคุณสมบัติ (ตัวแปร) ที่ซับซ้อนกับประชาชนทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดสอบในขั้นตอนที่หนึ่ง และผู้ศึกษาพิจารณาเห็นว่า สมควรนำตัวแปรที่สำคัญบางตัวที่ไม่มี ความแตกต่างในขั้นตอนที่หนึ่งมารวมคำนวณในขั้นตอนนี้ ตัวแปรที่เพิ่มคือ การเคยดำรงตำแหน่งทาง การและทางสังคม การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า สำหรับในชุมชนคาโตะ และการเป็นสมาชิก องค์การ สำหรับในชุมชนกรือเซะ

ดังนั้นการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ตัวพยากรณ์ที่นำมาหาความสัมพันธ์ในสมการ ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของชุมชนคาโตะและชุมชนกรือเซะ คือ การดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการดำรง ตำแหน่ง การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และรายได้ มี 11 ตัวแปร

เนื่องจากเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ลักษณะของข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับสมการ เป็นข้อมูลที่มีระดับการวัดประเภทช่วง (*interval scale*) หรือถ้าหากข้อมูลที่มีระดับการ วัดเป็นกลุ่มก็สามารถแปลงเป็นตัวแปรหุ่น (*dummy variable*) เสียก่อน จึงจะนำเข้าสู่สมการ การวิเคราะห์ถดถอยพหุได้ สำหรับการศึกษาคครั้งนี้มีตัวแปรที่จำเป็นต้องแปลงเป็นตัวแปรหุ่นคือ ตัวแปรตาม ซึ่งในที่นี้หมายถึง ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ซึ่งแปรเป็นตัวแปรหุ่นคือ

บุคคลที่ไม่เป็นชนชั้นนำ	0
บุคคลที่เป็นชนชั้นนำ	1

สำหรับตัวแปรอิสระส่วนมากมีลักษณะที่เป็นข้อมูลที่มีระดับประเภทช่วง (*interval scale*) มีตัวแปรการดำรงตำแหน่งทางการ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญ ผู้ศึกษาจึงนำมาเป็น

ตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่ง ซึ่งแปรเป็นตัวแปรหุ่นได้ คือ

ไม่ดำรงตำแหน่งทางการ	0
ดำรงตำแหน่งทางการ	1

ดังนั้นตัวแปรอิสระที่นำเข้าสู่สมการเทคนิควิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนมีตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัว ที่มีลักษณะเป็นตัวแปรการวัดเป็นระดับช่วง และตัวแปรหุ่นที่สามารถนำเข้าสู่สมการได้เลย

ผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน มีลักษณะของตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์) ของชุมชนคาโตะ และชุมชนกรือเซะ มีลักษณะค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ดังปรากฏตาม ภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.19 และผลของการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แต่ละชุมชนมีดังนี้

1. ผลการศึกษาเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของชุมชนคาโตะ

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปในคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ด้วยสถิติวิเคราะห์ T -Test ปรากฏว่ามีคุณสมบัติทางด้านการดำรงตำแหน่งทางการดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การมีประสบการณ์การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และรายได้ ที่ชนชั้นนำมีคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีทั้งสิ้น 11 ตัวแปรอิสระ และเมื่อนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยแบบมีขั้นตอน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพยากรณ์ทั้ง 11 ตัว ที่มีผลต่อการพยากรณ์ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ พบว่า มีปัจจัยพยากรณ์ 7 ตัวแปรที่สามารถอธิบายการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยดังต่อไปนี้ การอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1) ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน (X_2) การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_3) การดำรงตำแหน่งทางการ (X_4) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_5)

ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม (X_6) และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_7) ที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการนำเสนอจึงมีได้มาเสนอในรูปของตารางควย

สำหรับตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ) สามารถนำเสนอเป็นสมการถดถอยในรูปของตารางสมการขั้นตอน ดังนี้ (ดูตารางสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ตารางที่ 4 ประกอบ)

จากตารางสมการพยากรณ์ พบว่า การอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1) เป็นตัวพยากรณ์ตัวแปร และสามารถอธิบายความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้มากที่สุด และตัวพยากรณ์ที่สามารถอธิบายในลำดับรองคือ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน (X_2) การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_3) การดำรงตำแหน่งทางการ (X_4) การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_5) การมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม (X_6) และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_7) ตามลำดับ โดยการสังเกตจากค่า R^2 และเมื่อตรวจสอบค่า F (ในวงเล็บ) ของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดินในขั้นตอนที่ 7 ซึ่งมีค่า $F = X_1 = 3.400 \quad X_2 = 6.474 \quad X_3 = 5.792 \quad X_4 = 7.491$
 $X_5 = -5.820 \quad X_6 = 4.166$ และ $X_7 = 2.257$ ตามลำดับ และเมื่อตรวจสอบค่า F ของตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ดังกล่าว ไปทดสอบค่า F ปรากฏว่า ตัวพยากรณ์การอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1) ระยะเวลาการอาศัยในชุมชน (X_2) การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_3) การดำรงตำแหน่งทางการ (X_4) และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_5) มีระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.000 และตัวพยากรณ์ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม (X_6) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_7) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถสรุปได้ว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 7 ดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ (ตัวแปรตาม) ในสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4

การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของความเป็นบุคคลชนชั้นนำ ของชุมชนคาโตะ
Stepwise Multiple Regression Analysis of Elite in Datao Community

ตัวแปร (variable)	Raw Regression Coefficient						
	1	2	3	4	5	6	7
การอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1)	.132 (13.697)	.109 (11.950)	.062 (5.803)	.044 (3.936)	.051 (4.925)	.041 (3.985)	.036 (3.400)
ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน (X_2)		.059 (7.054)	.055 (7.429)	.059 (8.238)	.070 (10.158)	.061 (8.770)	.052 (6.474)
การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_3)			.159 (6.651)	.128 (5.313)	.134 (6.041)	.125 (5.827)	.123 (5.792)
การดำรงตำแหน่งทางการ (X_4)				.266 (3.979)	.400 (6.057)	.469 (7.110)	.497 (7.491)
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_5)					-.078 (-5.486)	-.084 (-6.120)	-.080 (-5.820)
ความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนา (X_6)						.004 (3.809)	.005 (4.166)
การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_7)							.039 (2.257)
Constant	-.075	-.076	-.049	-.038	.018	.002	2.520
R^2	.535	.644	.721	.746	.787	.804	.811
R	.732	.803	.849	.864	.887	.897	.900

ค่าในวงเล็บคือ ค่า F ของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

จากสมการพยากรณ์ ตารางที่ 4 พบว่า การอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1) เป็นตัวพยากรณ์ตัวแรกที่เข้าสมการ สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ (ตัวแปรตาม) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึงร้อยละ 53.5 ($R^2 = .535$) และเมื่อนำตัวพยากรณ์ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน (X_2) เขารวมสมการถดถอยพหุสมการพยากรณ์ สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ 64.4 ($R^2 = .644$) หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.9 ($R^2 \text{ change} = .109$) * เมื่อนำตัวพยากรณ์การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_3) เขารวมสมการถดถอยพหุ สมการพยากรณ์สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ได้ถึงร้อยละ 72.1 ($R^2 = .721$) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 ($R^2 \text{ change} = .077$) * เมื่อนำตัวพยากรณ์การดำรงตำแหน่งทางการ (X_4) เขารวมในสมการถดถอยพหุ สมการพยากรณ์สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ 74.6 ($R^2 = .746$) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ($R^2 \text{ change} = .025$) * เมื่อนำตัวพยากรณ์การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_5) เขารวมในสมการถดถอยพหุ สมการพยากรณ์ สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ 78.7 ($R^2 = .787$) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 ($R^2 \text{ change} = .040$) * เมื่อนำตัวพยากรณ์ ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม (X_6) เขารวมในสมการถดถอยพหุ สมการพยากรณ์ สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ได้ถึงร้อยละ 80.4 ($R^2 = .804$) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 ($R^2 \text{ change} = .018$) * และเมื่อนำตัวพยากรณ์ตัวสุดท้ายคือ การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_7) เขารวมสมการถดถอยพหุ สมการพยากรณ์ สามารถอธิบายถึงความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ได้ถึงร้อยละ 81.1 ($R^2 = .811$) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ .06 ($R^2 \text{ change} = .006$) *

จากสมการพยากรณ์ อาจกล่าวได้ว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ความสัมพันธ์ในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก โดยการสังเกตจากค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) = .900 และตัวพยากรณ์

* (ดูค่า $R^2 \text{ change}$ ในภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.19)

ทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของความเป็นชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ 81.1 ($R^2 = .811$) และสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน ของสมการการพยากรณ์ความผันแปรของความเป็นชนชั้นนำได้ดังนี้

1. สมการการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ หรือสมการถดถอยพหุสัมประสิทธิ์ ในรูปคะแนนดิบ (B) ดังนี้

$$Y_i = a + bx_1 + bx_2 + bx_3 + \dots + bx_7$$

$$\begin{aligned} \text{ความเป็นบุคคลชนชั้นนำ} &= 2.520 + .036X_1 + .052X_2 + \\ &.123X_3 + .497X_4 + -.080X_5 + \\ &.005X_6 + .038X_7 \end{aligned}$$

$$R = .9003 \quad R^2 = .8106 \quad R_{adj}^2 = .8021$$

$$SEE = .1283 \quad F = 96.0084$$

2. สมการการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานหรือสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Bata) ซึ่งเป็นคะแนนปรับตัวพยากรณ์ที่ละตัว และมีการควบคุมตัวแปรตัวอื่น ซึ่งมีสมการดังนี้

$$L_i = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_7Z_7$$

$$\begin{aligned} \text{ความเป็นบุคคลชนชั้นนำ} &= .036 + .052 + .123 + .497 + \\ &-.080 + .005 + .038 \end{aligned}$$

จากสมการการพยากรณ์แสดงว่า ตัวพยากรณ์ทั้งหมดคือ การอบรมในโครงการต่าง ๆ ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การดำรงตำแหน่งทางสังคม การดำรงตำแหน่งทางการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ดีตามลำดับ โดยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์สมการถดถอยพหุแบบมีขั้นตอนของชุมชนคาโตะ พบว่า ตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ที่สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ (ตัวแปรตาม) ของชุมชนคาโตะ ได้มากและมากระดับรองลงมาคือ การอบรมในโครงการต่าง ๆ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การดำรงตำแหน่งทางสังคม การดำรงตำแหน่งทางการ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ตามลำดับ และตัวพยากรณ์ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับความเป็นบุคคลชนชั้นนำอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสูงมาก ($R = .900$) และตัวพยากรณ์ทั้งหมดดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นบุคคลชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ .811 ($R^2 = .811$) ซึ่งกล่าวได้ว่า ตัวพยากรณ์สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ในระดับสูง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การอบรมในโครงการต่าง ๆ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน การดำรงตำแหน่งทางสังคม การดำรงตำแหน่งทางการ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม เป็นคุณสมบัติที่สำคัญในระดับรองของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำในชุมชนคาโตะ

2. ผลการศึกษาเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของชุมชนกรือเซะ

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปในคุณสมบัติต่าง ๆ ด้วยสถิติวิเคราะห์ T -Test ปรากฏว่า มีคุณสมบัติทางด้าน การดำรงตำแหน่งทางการ การดำรงตำแหน่งทางสังคม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การมีประสบการณ์การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า ระยะเวลา

การอยู่อาศัยในชุมชน การมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และรายได้ ที่ชนชั้นนำ
มีคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีทั้งหมด 11 ตัวแปร และเมื่อนำตัวแปรอิสระ
ทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยพหุแบบมีขั้นตอน ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ระหว่างปัจจัยพยากรณ์ทั้ง 11 ตัว
ที่มีผลต่อการพยากรณ์ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำพบว่า มีปัจจัยพยากรณ์ 7 ตัวแปรที่
สามารถอธิบายการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ซึ่งได้แก่ปัจจัยดังต่อไปนี้
การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1) การดำรงตำแหน่งทางการ (X_2)
การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_3) การเป็นสมาชิกของกลุ่ม องค์การ
(X_4) การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า (X_5) การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_6) และ
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_7) เป็นตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นและไม่เป็น
บุคคลชนชั้นนำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ระยะเวลาการอยู่
อาศัยในชุมชน การมีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และรายได้ เป็นตัวพยากรณ์ที่
ไม่มีความสัมพันธ์กับความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการนำเสนอ
จึงมีใต้นำเสนอในรูปของตารางสมการถดถอย

สำหรับตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ที่มีความสัมพันธ์กับความเป็นและไม่เป็น
ชนชั้นนำ (ตัวแปรตาม) สามารถนำเสนอเป็นสมการถดถอยในรูปของตารางสมการขั้นตอนดังนี้
(ดูตารางสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ตารางที่ 5 ประกอบ)

จากสมการพยากรณ์ พบว่า การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1)
เป็นตัวพยากรณ์ตัวแรกที่สามารถอธิบายความผันแปรความเป็นและไม่เป็นชนชั้นนำ และตัวพยากรณ์
ที่สามารถอธิบายความผันแปรในลำดับรอง คือ การดำรงตำแหน่งทางการ (X_2) การเคยดำรง
ตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_3) การเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์การ (X_4) การเป็น
เครือญาติของชนชั้นนำเก่า (X_5) การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_6) และการติดต่อกับ
เจ้าหน้าที่ราชการ (X_7) ซึ่งสามารถสังเกตได้จากค่า R^2 และค่า F และเมื่อ
ตรวจสอบค่า F (ในวงเล็บ) ของสัมประสิทธิ์ถดถอย ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบในขั้นตอน
ที่ 7 ซึ่งมีค่า F เท่ากับ $X_1 = 6.051$ $X_2 = 7.194$ $X_3 = 2.376$

ตารางที่ 5

การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของความเป็นบุคคลชนชั้นนำ ของชุมชนกรือเซะ
Stepwise Multiple Regression Analysis of Elite in Kruseh Community

ตัวแปร (variable)	Raw Regression Coefficient						
	1	2	3	4	5	6	7
การอบรมในโครงการต่าง ๆ (X_1)	.120 (12.078)	.086 (8.579)	.076 (7.653)	.092 (8.650)	.091 (8.765)	.082 (7.520)	.072 (6.051)
การดำรงตำแหน่งทางการ (X_2)		.560 (6.910)	.326 (6.453)	.357 (7.210)	.344 (6.991)	.368 (2.729)	.355 (7.194)
การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_3)			.131 (4.105)	.114 (3.643)	.099 (3.131)	.086 (2.729)	.075 (2.376)
การเป็นสมาชิกองค์กร (X_4)				-.104 (-3.491)	-.109 (-3.676)	-.096 (-3.240)	-.127 (-3.830)
การเป็นเครือญาติของชนชั้นนำเก่า (X_5)					.025 (2.335)	.027 (2.625)	.024 (2.338)
การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_6)						.210 (2.516)	.224 (2.704)
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_7)							.016 (2.007)
Constant	-.025	-.030	-.042	-.036	-.058	-.061	-.064
R^2	.477	.597	.637	.663	.674	.687	.695
R	.691	.773	.798	.814	.821	.829	.934

ค่าในวงเล็บคือ ค่า F ของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย

$X_4 = -3.830$ $X_5 = 2.338$ $X_6 = 2.704$ และ $X_7 = 2.007$ ตามลำดับ และเมื่อตรวจสอบค่า F ของตัวพยากรณ์ทั้ง 7 ปรากฏว่า ตัวพยากรณ์ การเคยผ่านการอบรม ในโครงการต่าง ๆ (X_1) และการดำรงตำแหน่งทางการ (X_2) การเคยดำรงตำแหน่ง ทางการและทางสังคม (X_3) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และตัวพยากรณ์ การเป็นสมาชิกองค์กร (X_4) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และตัวพยากรณ์ การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า (X_5) การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_6) และการ ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_7) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสามารถอธิบาย ได้ว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ดังกล่าวสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นชนชั้นนำในสมการ ถดถอยพหุแบบมีขั้นตอนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 5 สมการพยากรณ์ พบว่า การเคยผ่านการอบรมในโครงการ ต่าง ๆ (X_1) สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้อย่างมีนัย สำคัญถึงร้อยละ 47.7 และเมื่อนำการดำรงตำแหน่งทางการมาเข้าสมการ (X_2) รวม สามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ 60 ($R^2 = .600$) หรือมีการเพิ่มอำนาจการผันแปรเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.3 ($R^2 \text{ change} = .121$)* เมื่อเพิ่ม การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม (X_3) เข้าสมการ การอธิบายความผันแปรของ ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ สามารถอธิบายได้ร้อยละ 63.7 ซึ่งการเคยดำรงตำแหน่ง ทางการและทางสังคม สามารถอธิบายเพิ่มขึ้นจากเดิมคิดเป็นร้อยละ 3.9 ($R^2 \text{ change} = .039$)* เมื่อนำการเป็นสมาชิกองค์กรเข้าสู่สมการถดถอย (X_4) อีก ปรากฏว่า การอธิบาย ความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ สามารถอธิบายได้ร้อยละ 66.3 ซึ่ง สามารถอธิบายเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.6 ($R^2 \text{ change} = .026$)* เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ การเป็นเครือญาติของชนชั้นนำเก่า (X_5) เข้าสู่สมการ การอธิบายความผันแปรของความเป็น และไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ ก็สามารถอธิบายได้คิดเป็นร้อยละ 67.4 และเมื่อนำตัวพยากรณ์ การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_6) รวม สามารถอธิบายเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.1 ($R^2 \text{ change} = .011$)* และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_7) เข้าสู่สมการถดถอย ความผันแปรของ

* (ดูค่า $R^2 \text{ change}$ ในภาคผนวก ข. ตารางที่ ข.20)

ความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ จะสามารถอธิบายได้คือเป็นร้อยละ 68.7 และร้อยละ 69.5 ซึ่งนั้นก็หมายความว่า เพื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ การดำรงตำแหน่งทางสังคม (X_6) และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ (X_7) เข้าสู่สมการถดถอย ทำให้ตัวพยากรณ์ทั้งสองสามารถอธิบายความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 และร้อยละ 0.8 ตามลำดับ (ดูค่า R^2 change = .013, .008)

จากตารางที่ 5 สามารถกล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวพยากรณ์กับความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ ของตัวพยากรณ์ทั้ง 7 มีค่ารวมเท่ากับ .834 ($R^2 = .834$) และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสมการพยากรณ์ .14838 ($SEE = .14838$) และมีค่าสัมประสิทธิ์ของสมการพยากรณ์ของตัวพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวแล้ว สามารถสรุปความสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ร้อยละ .695 ($R^2 = .695$) และสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอนของสมการการพยากรณ์ความผันแปรของความเป็นชนชั้นนำได้ดังนี้

1. สมการการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ หรือสมการถดถอยพหุสัมประสิทธิ์พยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) ดังนี้

$$Y_i = a + bx_1 + bx_2 + bx_3 + \dots + bx_7$$

$$\begin{aligned} \text{ความเป็นบุคคลชนชั้นนำ} = & -.064 + .072X_1 + .335X_2 + \\ & .075X_3 + -.127X_4 + .024X_5 + \\ & .224X_6 + .016X_7 \end{aligned}$$

$$R = .8335 \quad R^2 = .6948 \quad R^2_{adj} = .6809$$

$$SEE = .1483 \quad F = 50.0979$$

2. สมการการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน หรือสมการถดถอยพหุแบบ
 ขั้นตอน ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (*Bata*) ซึ่งเป็นคะแนนปรับตัว
 พยากรณ์แต่ละตัว และมีการควบคุมตัวพยากรณ์ตัวอื่น ซึ่งมีสมการดังนี้

$$L_i = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_7Z_7$$

$$\begin{aligned} \text{ความเป็นบุคคลชนชั้นนำ} &= .414 + .392 + .123 + .234 + \\ &.112 + .133 + .148 \end{aligned}$$

จากการศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์สมการถดถอยพหุแบบมีขั้นตอนของ
 ชุมชนกรือเซะ สมการพยากรณ์ปรากฏว่า ตัวพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ที่สามารถอธิบายความ
 ผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ (ตัวแปรตาม) ของชุมชนกรือเซะ ได้ดีและ
 ลำดับรองลงมาอีก คือ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การดำรงตำแหน่งทางการ
 การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์การ การเป็นเครือญาติ
 ของชนชั้นนำเก่า การดำรงตำแหน่งทางสังคม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ได้อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตัวพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวพยากรณ์ดังกล่าว สามารถอธิบายความผันแปร
 ของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้ถึงร้อยละ 69.48 ซึ่งนับได้ว่าสามารถอธิบาย
 ความผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำในระดับที่สูงมาก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง
 การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การดำรงตำแหน่งทางการ การเคยดำรงตำแหน่ง
 ทางการและทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์การ การเป็นเครือญาติของชนชั้นนำเก่า
 การดำรงตำแหน่งทางสังคม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดและ
 ลำดับรองของความเป็นบุคคลชนชั้นนำในชุมชนกรือเซะ

สรุปผลการศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

เมื่อใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน เพื่อทดสอบคุณสมบัติที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นชนชั้นนำ จากการทดสอบด้วยสถิติวิเคราะห์ $T-Test$ เพื่อเป็นการยืนยันถึงคุณสมบัติด้านต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่งว่าคุณสมบัติดังกล่าวเป็นคุณสมบัติที่แท้จริงของชนชั้นนำหรือไม่ และเป็นการทดสอบว่าคุณสมบัติด้านใดที่เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้มากที่สุด และเมื่อเพิ่มคุณสมบัติ (ตัวแปรหรือตัวพยากรณ์) ตัวอื่นเข้ารวมแล้ว ความสามารถในการอธิบายการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด ผลของการวิเคราะห์พบว่า

1. ชุมชนคาโตะ ปรากฏว่า คุณสมบัติ (ตัวพยากรณ์) ที่สามารถอธิบายการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำคือ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การดำรงตำแหน่งทางสังคม การดำรงตำแหน่งทางการ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ ความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม โดยที่การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ เป็นคุณสมบัติ (ตัวพยากรณ์) ที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้มากที่สุด และคุณสมบัติทางด้าน ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน และการดำรงตำแหน่งทางสังคม การดำรงตำแหน่งทางการ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ เป็นคุณสมบัติที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นชนชั้นนำได้ดีในระดับรองลงมาตามลำดับ ส่วนคุณสมบัติทางด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำเหมือนกัน แต่อยู่ในระดับต่ำ (ดูค่า R^2 change หรือการเพิ่มของ R^2) ส่วนคุณสมบัติทางด้าน รายได้ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกองค์กร และการเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า เป็นคุณสมบัติที่ไม่มีอิทธิพลต่อการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนคาโตะ

ดังนั้น จากการใช้เทคนิควิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปรากฏว่า คุณสมบัติทางด้าน การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน การดำรงตำแหน่งทางสังคม การดำรงตำแหน่งทางการ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ เป็นคุณสมบัติ

สำคัญของความเป็นบุคคลชนชั้นนำในชุมชน และคุณสมบัติด้านความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม และการเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม เป็นคุณสมบัติระดับรอง ที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงเท่ากับว่าคุณสมบัติดังกล่าวเป็นการยืนยันสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่า การดำรงตำแหน่งทางการ เป็นคุณสมบัติสำคัญของชนชั้นนำ และขณะเดียวกันก็เป็นการปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 1 ในคุณสมบัติของบุคคลที่เป็นชนชั้นนำในด้านรายได้ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม การเป็นสมาชิกองค์กร และการเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า

ดังนั้นจึงเท่ากับว่า ผลของการศึกษาจากเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนนี้ชี้ให้เห็นถึง คุณสมบัติที่แท้จริงหลังจากการทดสอบด้วยสถิติวิเคราะห์ *T-Test* แล้ว และทำให้ผลของการศึกษาคุณสมบัติของบุคคลที่เป็นชนชั้นนำของชุมชนดาโต๊ะมีความแน่ชัดยิ่งขึ้น

2. ชุมชนกรือเซะ ปรากฏว่า คุณสมบัติ (ตัวพยากรณ์) ที่สามารถอธิบายการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำคือ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การดำรงตำแหน่งทางการ การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม การเป็นสมาชิกองค์กร การเป็นเครือญาติกับชนชั้นนำเก่า การดำรงตำแหน่งทางสังคม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ โดยที่คุณสมบัติที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำได้มากที่สุดคือ การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ และคุณสมบัติด้าน การดำรงตำแหน่งทางการ การเคยดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม และการเป็นสมาชิกองค์กร เป็นคุณสมบัติสำคัญอันดับรองที่สามารถอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ และคุณสมบัติด้านการดำรงตำแหน่งทางสังคม และการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ราชการ มีอิทธิพลเพียงเล็กน้อยต่อการผันแปรของความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำ (ดูค่า R^2 change หรือการเพิ่มของ R^2) ส่วน คุณสมบัติด้าน รายได้ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน และความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม เป็นคุณสมบัติที่ไม่มีอิทธิพลต่อการอธิบายการผันแปรความเป็นและไม่เป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนกรือเซะ

ดังนั้นผลจากการใช้เทคนิควิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปรากฏว่า คุณสมบัติด้าน การเคยผ่านการอบรมในโครงการต่าง ๆ การดำรงตำแหน่งทางการ การเคยดำรง

ตำแหน่งทางการและทางสังคม การเป็นสมาชิกองค์กร เป็นคุณสมบัติสำคัญของความเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชน เป็นคุณสมบัติในระดับรองที่สามารถอธิบายการผันแปรของความเป็นบุคคลชนชั้นนำของชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเท่ากับว่า ผลของการศึกษาเทคนิควิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนเป็นการยืนยันสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่า การดำรงตำแหน่งทางการ เป็นคุณสมบัติของชนชั้นนำ ส่วนคุณสมบัติอื่น ๆ เป็นคุณสมบัติระดับรอง ในขณะที่เดียวกันผลของการศึกษาก็ปฏิเสธสมมุติฐานข้อ 1 ในคุณสมบัติด้าน รายได้ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการและทางสังคม ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน และความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนาอิสลาม

ดังนั้นจึงเท่ากับว่า ผลของการศึกษาเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนเป็นการชี้ให้เห็นข้อสรุปของคุณสมบัติของบุคคลชนชั้นนำที่แท้จริง และเป็นการยืนยันคุณสมบัติของชนชั้นนำ จากการศึกษาด้วยเทคนิควิเคราะห์ *T-Test* ให้มีความถูกต้องและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น